

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utveckla en nationell källa för ordinationsorsak

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att utveckla en ny och nationell källa för ordinationsorsak, i form av ett strukturerat kodsysteem för ordinationer. Uppdraget avser ordinationer från såväl öppen som sluten vård. I uppdraget ingår att analysera och lämna förslag till hur en sådan källa kan och bör införas i hälso- och sjukvården. Utgångspunkten för uppdraget är de bedömningar och förslag som finns i Socialstyrelsens rapport Projekt för dokumentation av ordinationsorsak och analys av samspel med närliggande kunskapsstöd (2012-03-31).

Socialstyrelsen får för detta ändamål använda 7 000 000 kronor under 2012. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagsposten 20 Sammanhållen vård och omsorg om äldre. Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 september 2012 och hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. De medel som inte har förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 februari 2013.

Socialstyrelsen ska under arbetet med uppdraget samråda med andra berörda aktörer, som t.ex. Läkemedelsverket, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Statens beredning för medicinsk utvärdering, Datainspektionen, Apotekens Service AB, Sveriges Kommuner och Landsting, Center för eHälsa i samverkan (CeHis), Swedish Standards Institute (SIS) samt med Utredningen om förbättrad tillgång till personuppgifter inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten m.m. (S 2011:13) och Utredningen om stärkt ställning för patienten genom en ny patientlagstiftning (S 2011:03).

Socialstyrelsen ska under uppdragets genomförande ha löpande kontakt med Regeringskansliet (Socialdepartementet). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) genom en lägesrapport senast den 12 december 2012 och genom en slutrapport senast den 1 juli 2013. Av slutrapporten ska särskilt framgå hur och till vad Socialstyrelsen har använt de statliga medlen. Läges- och slutrapporterna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

En bättre och säkrare ordinationsprocess är ett särskilt insatsområde i den nationella läkemedelsstrategin. Relevant information om läkemedelsordinationer måste, med bibehållen integritet för den enskilde, kunna följa individen hela vägen från beredning och administrering via förskrivning och expedition tills att individen får och tar läkemedlet.

Processen, från ordination till utvärdering av en läkemedelsbehandlings effekter hos en enskild patient, är komplex. Den involverar såväl patienten som en rad olika aktörer från hälso- och sjukvård och från apotek. Uppgiften om ordinationsorsak, dvs. det som en förskrivare anger som skäl för ordinationen, är central för alla dessa aktörer. Patienten själv behöver också ha tydlig information om varför han eller hon tar sina läkemedel. Varje annan hälso- och sjukvårds- eller apoteksaktör i processen har också nytta av att veta varför en viss läkemedelsbehandling pågår. Såväl förskrivare som patienter behöver också veta varför tidigare förskrivare valt att påbörja, ändra, fortsätta eller sätta ut en läkemedelsbehandling. Dokumentation av ordinationsorsak skapar nytta för många.

Utgångspunkten för den framtida processen är att med bibehållen integritet för den enskilde kunna koppla tillstånds- och åtgärdsspecifik information till information om en enskild individ. En sådan patientsäker och samlad ordinationsprocess förutsätter att en bakomliggande struktur för dokumentation av ordinationsorsak finns och används.

Närmare om uppdraget

Den framtida ordinationsprocessen ska vara uppbyggd för att möta de behov av information om en patients ordinationer, både farmakologiska och icke-farmakologiska åtgärder, som alla berörda aktörer inklusive patienten själv har. Detta uppdrag är ett första steg på vägen mot en strukturerad och mer patientsäker ordinationsprocess och begränsas till farmakologiska ordinationer från såväl öppen som sluten vård. Det förutsätter

- en struktur för kunskapsstöd i ordinationsprocessen,
- införande och användning av ett kodsysteem för ordinationsorsak,
- möjligheter för löpande utveckling av kodsystemet, samt

- att det är möjligt med utlämnande av och tillgång till uppgift om ordinationsorsak (i ordinationsprocessen).

Som ett led i detta uppdrag ska Socialstyrelsen utveckla en ny och nationell källa för ordinationsorsak samt tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting förbereda ett gränssnitt som möjliggör för förskrivare att använda kodsystemet i ordinationsögonblicket, till en början genom ordinationsverktyget Pascal. Arbetet med båda dessa delar av uppdraget sker parallellt men redovisas vid olika tillpunkter:

Del 1 (redovisning i lägesrapporten)

- Anpassning av ordinationsverktyget Pascal så att ett fält för strukturerad dokumentation av ordinationsorsak skapas.
- Förberedelse av lagringsmöjlighet i NOD:s databasstruktur för strukturerad information av ordinationsorsak.

Del 2 (redovisning i slutrapporten)

- Framtagande av ett strukturerat kodsystém för ordinationer inom såväl öppen som sluten vård. Kodsystemet ska utgå från substanser och indikationer. Det ska därför baseras på det substansregister som Läkemedelsverket har regeringens uppdrag att ta fram.
- Framtagande av en enhetlig terminologi och en informationsstruktur för ordinationsorsak och angränsande begrepp. Uppdraget ska bygga på Socialstyrelsens pågående uppdrag om nationellt fackspråk vilket inkluderar synkronisering av de aktuella begreppen mot termbanken och Snomed CT. I uppdraget ingår också att Socialstyrelsen ska göra en analys av hur informationsmodellen för ordinationsprocessen är kopplad till nationell informationsstruktur (NI), som är en mer generell beskrivning av kärnprocessen i vård och omsorg.

Det är angeläget att Socialstyrelsen i detta uppdrag involverar andra aktörer som berörs av frågorna, exempelvis yrkesgrupper, patientföreträdare och andra berörda. Regeringen avser att avsätta ytterligare 3 000 000 kronor för uppdragets genomförande under 2013. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Rickard Broddvall

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Läkemedelsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Apotekens Service AB
Sveriges Kommuner och Landsting
Swedish Standards Institute (SIS)
Terminologicentrum (TNC)
Swedish Medtech

Under hand

S/VS (Erika Borgny, Martina Lindberg)